

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1708
Toplantı Tarihi/Sayısı : 31.7.2023/35
Karar Numarası : 2023/580
Başvuran : S.C.
Başvuran Vekili : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Dumlu 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın bulunduğu ceza infaz kurumunda güvenlik gerekçe gösterilerek pencerelere fens teli takılmak istendiği, tellerin temiz hava ve doğal ışığa erişimini azaltarak mağduriyet yaşamasına neden olacağı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile hükümlü olduğu için mevzuat gereği tek kişilik odada tutulduğunu ve günde bir saat havalandırmaya çıkarıldığını, günün kalan 23 saatini oda içinde geçirdiğini,

b. Havalandırma süresinin az olması nedeniyle gün ışığı ve temiz hava ihtiyacını odasındaki pencereden karşılamaya çalıştığını ancak güvenlik gerekçe gösterilerek pencerelere çelik teller (fens teli) takılmak istendiğini, bu durumun odaya giren temiz hava ve güneş ışığını yarı oranda azaltacağını, oysa bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunun güvenlik sisteminin oldukça gelişmiş olduğunu,

c. Benzer uygulamanın Sincan Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleştirilmeye çalışıldığını ancak şikâyetler sonucu bu uygulamadan vazgeçildiğini iddia ederek bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda herhangi bir güvenlik sorununun bulunup bulunmadığının incelenmesini ve tel takılmamasını talep etmiştir.

3. Muhatap Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 22/04/2021 tarih ve ... sayılı yazısı ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinde belirtilen;

“(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer alan;

- a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78),
- b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82),
- c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188),
- d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308),
- e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315) mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.

(3) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.” hükmü gereğince Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında barındırılması zorunlu olan hükümlü, hüküm özlü ve tutukluları barındıracak şekilde Kurumun tahsis edildiği,

b. Kurumda bulunan hükümlü, hüküm özlü ve tutukluların Genel Müdürlük tahsisi gereğince barındırıldığı, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlü olanların 5275 Sayılı Kanun’un “Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı” başlıklı 25’inci maddesinde belirtilen;

“(1) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir:

- a) Hükümlü, tek kişilik odada barındırılır.
- b) Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır.
- c) Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı ünitelerde kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir.
- d) Hükümlü, yaşadığı yerin olanak verdiği ve idare kurulunun uygun göreceği bir sanat veya meslek etkinliğini yürütebilir.
- e) Hükümlü, kurum idare kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve onbeş günde bir kez olmak üzere (f) bendinde gösterilen kişilere, süresi on dakikayı geçmemek üzere telefon edebilir.
- f) Hükümlüyü; eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi, belirlenen gün, saat ve koşullar içerisinde onbeş günlük aralıklarla ve günde bir saati geçmemek üzere ziyaret edebilirler.
- g) Hükümlü hiçbir suretle ceza infaz kurumu dışında çalıştırılmaz ve kendisine izin verilmez.
- h) Hükümlü, kurum iç yönetmeliğinde belirtilenlerin dışında herhangi bir spor ve iyileştirme faaliyetine katılamaz.

ı) Hükümlünün cezasının infazına, hiçbir surette ara verilemez. Hükümlü hakkında uygulanacak tüm sağlık tedbirleri, tıbbî tetkik ve zorunluluklar hariç ceza infaz kurumlarında, mümkün olmadığı takdirde tam teşekküllü Devlet ya da üniversite hastanelerinin tek kişilik ve yüksek güvenlikli mahkûm koşullarında uygulanır.” hükümlere tabi oldukları, hükümlü S.C.’nin de ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlü olması sebebiyle yukarıda anılan kanun maddesi gereği günlük bir saat havalandırma bahçesine çıkarıldığı ve tek kişilik odada barındırıldığı,

c. Hükümlünün kaldığı odanın penceresine çelik tel takılması hususunda yapılan incelemede ise AİHM tarafından, özellikle hükümlü ve tutukluların kaldıkları koşullara ait havalandırma bahçesi üzerine file ya da tel

çekilmesi hususunda gerek ülkemiz gerekse yabancı ülkelerle ilgili verilen olumlu veya olumsuz herhangi bir karara rastlanılmadığı, bu nedenle Genel Müdürlüğün bilgisi dahilinde ileride herhangi bir müessif olaya sebebiyet verilmemesi adına ve güvenlik önlemleri kapsamında Kurumda bulunan ve çapı 126x121 cm boyutlarında olan tekli oda pencereleri ile yine çapı 72x61 cm ebatlarında olan banyo pencerelerine tel aralığı 2,25 cm² ebatlarında olan fens teli örgüsünün yaptırıldığı, bu uygulamanın keyfi bir uygulama olmayarak tamamen güvenlik tedbirleri kapsamında yaptırıldığı,

ç. Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarının inşaa projelerinde de koğuş pencerelerinde fens telinin bulunduğu görüldüğü, Genel Müdürlüğün bilgisi dahilinde iş bu pencerelere fens tellerinin yaptırılmaya başlandığı, yapılan incelemelerde ekte bulunan fotoğraflardan da anlaşılacağı üzere güvenlik maksadıyla yaptırılan fens tellerinden oda ve koğuşların içerisine rahatça gün ışığının girdiği ve hava sirkülasyonunun sağlandığının tespit edildiği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Oda pencerelerine fens tellerinin takıldığı, tellerin zaman içinde mahpuslarda ciddi sağlık sorunlarına yol açacağı,

b. Oda içine giren gün ışığı ve temiz havanın teller sebebiyle yarı oranda azaldığı, tellerin çapraz yapısı sebebiyle birkaç saniye dışarı bakıldığında gözlerin ağrımaya başladığı,

c. Güvenlik bahane edilerek hayata geçirilen bu uygulamanın gayriinsani olduğu bu sebeple fens tellerinin çıkartılması gerektiği belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun’un 17’nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında;

“*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma başvuru yapabileceği*” belirtilmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinin birinci fıkrasına göre;

“*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiası, konuya ilişkin mevzuat

hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre:

"Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

10. 13/12/2004 tarihli 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"(1)Hapis cezalarının infaz rejimi, aşağıda gösterilen temel ilkelere dayalı olarak düzenlenir: a) Hükümlüler ceza infaz kurumlarında güvenli bir biçimde ve kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen, güvenlik ve disiplin çerçevesinde tutulurlar."

11. 5275 sayılı Kanun'un "Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre:

"(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır."

12. Başvuran, bulunduğu ceza infaz kurumunda güvenlik gerekçe gösterilerek pencerelere fens teli takılmak istenmesinin temiz hava ve doğal ışığa erişimini azaltarak mağduriyet yaşamasına neden olacağını iddia etmiş, başvuru yapmasının ardından tellerin takıldığını, oda içine giren gün ışığı ve temiz havanın teller sebebiyle yarı oranda azaldığını, tellerin çapraz yapısı sebebiyle birkaç saniye dışarı bakıldığında gözlerinin ağrımaya başladığını iddia etmiştir. Anayasa Mahkemesi benzer konulu bir başvuruda "5275 sayılı Kanun'un 6. maddesinde, hükümlülerin ceza infaz kurumlarında kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen ve disiplin çerçevesinde güvenli bir biçimde tutulacakları ve Anayasa'da yer alan haklarının Kanun'da öngörülen kurallar uyarınca kısıtlanabileceği düzenlenmiştir. Anılan Kanun'un 116. maddesinde de, hükümlülere uygulanacak güvenlik tedbirlerine ilişkin düzenlemelerin -tutukluluk hâliyle uzlaşır nitelikte olanlarının- tutuklular hakkında da uygulanabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda 5275 sayılı Kanun, yürütme organına hükümlü ve tutukluların düzen, güvenlik ve disiplin içinde tutulmalarının sağlanması amacıyla alınacak tedbirlere ya da konulacak kurallara ilişkin düzenleme yapma yetkisi vermiştir. Anayasal sınırlar içinde kalmak koşuluyla bu amaç doğrultusunda ceza infaz kurumları tarafından birtakım işlemler tesis edilmesi ya da yetkili kurullar tarafından kararlara alınması doğaldır." şeklinde bir değerlendirmede bulunmuştur. (AYM, Müjdat Gürbüz, B. No: 2017/36529, 23/5/2018, para.82.) 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde de belirtildiği üzere, yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları; firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin barındırıldıkları tesislerdir. Bu kapsamda, somut olayda ceza infaz kurumunun, tekli oda pencereleri ile banyo pencerelerine fens teli takılmasının Kurum güvenliğinin tehlikeye düşmemesi gibi kamu yararı bulunan makul bir amaçla yapıldığı, muhatap Kurum İdaresinin cevabi yazısının ekinde yer alan fotoğraflardan fens teli takılı olan odaların gündüz vakti aydınlık olduğu, doğal ışığa erişimde herhangi bir sorun olmadığı, gün ışığının odalara kolayca girdiği görülmüştür. Ayrıca başvuranın teller takıldıktan sonra göz sağlığının bozulduğuna dair herhangi bir delil sunmadığı dolayısıyla başvuranın, başvuruda yer alan iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmıştır.

13. Sonuç olarak yukarıda açıklanan nedenlerle, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesinin birinci fıkrası

kapsamında başvuruadaki iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĐUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

31/7/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye